

Sporočilo za javnost Luxembourg, 23. septembra 2021

EU s podpiranjem reform v Ukrajini ni bila uspešna v boju proti veliki korupciji

Glede na navedbe v posebnem poročilu, ki ga je objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), sta velika korupcija in ujetje države v Ukrajini kljub ukrepom EU še vedno zelo razširjena. EU, ki je korupcijo v Ukrajini poskušala obravnavati kot medsektorsko prioriteto, je sredstva in prizadevanja usmerjala v okviru različnih sektorjev, od konkurence do sodstva in civilne družbe. Vendar revizorji menijo, da podpora in sprejeti ukrepi niso prinesli pričakovanih rezultatov.

EU že več kot 20 let podpira Ukrajino pri njenem programu reform. Del tega je tudi boj proti korupciji, ki je pomembna ovira za razvoj države in v nasprotju z vrednotami EU. Velika korupcija in ujetje države sta vseprisotna v Ukrajini. Poleg tega, da ovirata konkurenco in rast, škodujeta tudi demokratičnemu procesu. Zaradi korupcije je vsako leto izgubljenih več deset milijard eurov. Evropska komisija, Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) in svetovalna misija EU so poskušale rešiti to vprašanje in podprle več reform za krepitev pravne države in boj proti korupciji v Ukrajini.

Čeprav se EU že dolgo zaveda povezav med oligarhi, visokimi uradniki, politiki, sodstvom in podjetji v državni lasti, po ugotovitvah revizorjev še vedno ni razvila prave strategije, ki bi bila osredotočena na veliko korupcijo. Nezakoniti finančni tokovi, vključno s pranjem denarja, se na primer obravnavajo le obrobno. Kljub temu je EU v Ukrajini podprla več protikorupcijskih reform in dejavnosti. V večini primerov je stopnja podpore odvisna od izpolnitve več pogojev. Vendar je Komisija te zahteve pogosto razlagala preveč ohlapno, kar je privedlo do preveč pozitivnih ocen. Revizorji kot primer tega navajajo brezvizumski sistem: čeprav dva od treh pogojev za podporo EU nista bila izpolnjena, to ni privedlo do ponovnega razmisleka o delovanju tega sistema.

„Kljub raznoliki podpori, ki jo je EU namenila Ukrajini, oligarhi in interesne skupine še naprej ogrožajo pravno državo v Ukrajini in njen razvoj,“ je povedal član Evropskega računskega sodišča Juhan Parts, pristojen za poročilo. *„Ukrajina potrebuje usmerjeno in učinkovito strategijo za boj proti vplivu oligarhov in zmanjšanje ujetja države. EU ima lahko pri tem veliko pomembnejšo vlogo, kot jo je imela doslej.“*

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

V praksi je pomoč EU prinesla le omejene rezultate. Njena podpora boju proti protikonkurenčnim strukturam in ravnanjem je bila osredotočena na korporativno upravljanje in usklajevanje ukrajinske zakonodaje z normami EU. Z izjemo nepovratnih sredstev za neodvisne medijske vire in aktiviste podpora EU ni bila osredotočena na odkrivanje shem velike korupcije, v katerih so sodelovala javna podjetja. Ker pa je toliko podjetij v Ukrajini koruptivnih monopolov ali oligopolov, bi morala EU po besedah revizorjev za odpravo ovir za svobodno in pošteno konkurenco ukrepati bolj neposredno.

Podpora EU reformi pravosodja prav tako ni prinesla zadostnih rezultatov. Kljub temu so projekti EU in njena pomoč pri krepitvi zmogljivost prispevali k spremembi ukrajinske ustave ter velikega števila zakonov. Revizorji priznavajo, da se je z njimi podpirala tudi ustanovitev novega vrhovnega sodišča. Vendar so ti dosežki nenehno ogroženi, saj se zakoni poskušajo pogosto zaobiti, reforme pa omiliti. Zaradi tega je prišlo do velikega nazadovanja, ki ga z ukrepi EU ni bilo mogoče ublažiti.

Podobno imajo glavne protikorupcijske institucije, ki jih je EU pomagala vzpostaviti, še vedno težave pri doseganju konkretnih rezultatov. Celoten sistem za preiskovanje in pregon primerov korupcije na visoki ravni ter sojenje v zvezi z njimi je zelo nestabilen. Čeprav je višje protikorupcijsko sodišče začelo dosegati obetavne rezultate, so njegova uspešnost, neodvisnost in trajnostnost pogosto vprašljive. Primer tega je tudi nacionalni protikorupcijski urad. Politična podpora EU je sicer prispevala k temu, da urad še vedno deluje in je neodvisen, vendar je nenehno ogrožen, njegove sodbe pa so med drugim odvisne od tožilcev in forenzikov. Revizorji opozarjajo, da institucionalna veriga ne more pravilno delovati, če je v njej šibek člen.

Splošne informacije

Ukrajina je država vzhodnega partnerstva EU in upravičenka evropskega instrumenta sosedstva, katerega pogoj je spoštovanje načela pravne države. Evropska komisija je od leta 2014 za programe makrofinančne pomoči (MFA) namenila približno 5,6 milijarde EUR, za programe pomoči pa 2,2 milijarde EUR. Poleg tega jamči za posojila Evropske investicijske banke v višini 4,4 milijarde EUR. EU je največja donatorka Ukrajine.

Posebno poročilo št. 23/2021 – *Zmanjševanje velike korupcije v Ukrajini: več pobud EU, vendar še vedno nezadostni rezultati* je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Letos bo Sodišče objavilo tudi poročilo o podpori EU [pravni državi na Zahodnem Balkanu](#).

Sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina priporočil, ki jih Sodišče izreče v svojih poročilih, se izvede.

Kontaktne naslovi za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547